

OPUSZCZENIE (49) *sb n*

-enie (48), -enie (1).

o oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* opuszczeni(e) (20). ◊ *G* opuszczeniã (10); -ã (9), -(a) (1). ◊ *A* opuszczenie (10); -é (1), -(e) (9). ◊ *I* opuszczeni(e)m (3) *Diar*, *CzechEp*, *LatHar*, opuszczenim (1) *SkarŻyw*. ◊ *L* opuszczeniu (4). ◊ *pl* *A* opuszczeniã (1).

Składnia przydawki dopełniającej równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: opuszczenie od czego (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. opuścić.

1. *Rozejście się, porzucenie, odejście, osamotnienie; desertio Mącz, Cn; destitutio Calep, Cn; dimissio Mącz; relictio Calep; discensus JanStat (14) : RejPs 119v; BielKron 288v; Solitudo hominis, Opufzczenie/ sieroctwo. Mącz 401d, 388a; Calep 313b, 909a.*

opuszczenie kogo (4): *RejPos 197 marg; SkarŻyw 243; LatHar 115; Przez opufzczenie Pána możemy rozumieć odźczepieństwo PowodPr 29.*

opuszczenie czego (2): *CzechEp 23; kápłani Boży [...] náuczáli [...] iákoby człowiek mógł być tych to fkarbow duchownych vczęstnikiem/ przez pofty/ przez modlitwy/ przez iáłmużny/ á naprzod przez pokorę świętą/ á vniżoną myśl y ferce/ fkruchę práwą przyięte/ y dobrą wolą opufzczenia grzechów ReszList 152.*

opuszczenie czyje [= przez kogo] (2): Tu prorok wołobie grzeffnego człowieká nárzeka ná opufzczenie páńfkie *RejPs 129v; LubPs V3v marg.*

Szeregi: »uciekanie i opuszczenie« (1): Ná koniec/ oney trudności vciekáním y opufzczenim iey zbyć chciał. *SkarŻyw 243.*

»zaniedbanie abo opuszczenie« (1): Zániedbánie ich [*rodziców*] ábo opufzczenie czáfu potrzeby. *LatHar 115.*

W przen (1) : Lecż przedsię/ ktoby teraz z opufzczeniem fzyrokiey y przeffronney [*drogi*]/ tey wąfkiey przez Chriftułá Pána záleconey nie fzułat/ y w niey/ náłazfy iá/ nie chodźil: próżnoby fobie tułzył żeby do żywotá wieczne^{go} wniść miał: gdyż do niego potrzebá wniść przez wiele kłopotow y vciłkow *CzechEp 23.*

2. *Zaniedbanie, niezrobienie czegoś; delictum Vulg; praeteritio Mącz; desertio Modrz; derelictio Calep (19) : Diar 35; Mącz 258d; Derelictio – Zoftawienie, opufzczenie. Calep 310a; com zgrzełzył/ myflá/ mowá/ vczynkiem/ y opufzczeniem. LatHar 136, 135, 136.*

opuszczenie czego (12): *Leop Lev 14/13; Ieśli dżdżow nie było/ álbo ieśli pluty názbýt były/ Krześciány winiono/ iż fie tho dla ich ftárey wiáry opufzczenia zftáło. BielKron 288v; Ktorego dnia onego oftátniego oczekawamy: gdy tráby fwoiey głósem do Máiełtatu fwego fądowego wyzowie żywe y zmárłe/ odbierác liczbę zfprow od káždego/ á przypomináiąc ráchunek opufzczenia cnoty iego. ModrzBaz 136v; SkarJedn 359; SkarŻyw 544; LatHar 286 marg; SarnStat 437; PowodPr 28; SkarKaz 316a [2 r.]; SkarKazSej 703b [2 r.].*

W przeciwstawieniu: »opuszczenie ... chwytnie się« (1): Przetoż piłmo S. rzadko miánuiąc ofobne Bálwany/ pofpolicie zowie Bogámi obcemi/ opufzczenie iedney prawdźiwey religiey/ á obcey pogáńfkiey fie chwytnie. *PowodPr 28.*

Szeregi: »dopuszczenie i opuszczenie« (1): pierwey niżli słuŝznymi owocy pokuty/ zá dopuŝczenie y opuŝczenie doŝić vczyni/ duŝze ŝię ich karanim Czyscowym po ŝmierci czyŝcią. *SkarJedn* 272.

»opuszczenie i odwłoczenie« (1): Opuŝczenie teŝ y odwłoczenie ŝpráwiedliwóŝi ŝwieckiey/ á zwłáŝczá tych krzywǔ/ ktore ná ŝeymách rok máią *SkarKazSej* 703b.

»omieszkanie i opuszczenie« (1): Gdŝieby teŝ co nagłégo było/ coby klęŝkę/ álbo ŝzkodę iáką woyŝká R.P. álbo omieŝkání y opuŝcenié pogody do vczynieniá poŝlugi zá ŝobą poćiągác mogło *SarnStat* 437.

3. Pominięcie (4) : Praetermissio verbale, Opuŝczenie/ popuŝczenie. *Mącz* 226d; Paralipomenon – Opuŝczenie. *Calep* [754]a.

opuszczenie czego (1): A ieŝli bęǝdzie ŝáǝadł pozwu od powodá ku odpowiadání: powodowa ŝtroná bęǝdzie powinna vŝyczyć mu pozwu ŝwego. z ŝtrony opuŝczenia imieniá włáŝnego káŝrowano. *SarnStat* 800.

W połáczeniu szeregowym (1): IÁko w káŝdych ile ich kolwiek wyŝzło y wychodzi Kŝięgach z Drukárni/ omyłki ŝie w Literach/ y w ŝyllábach álbo ich przenieŝieniu/ odmienieniu/ opuŝczeniu/ zopákowáníu/ álbo vmnieyŝzeniu/ tráfiáią *StryjKron* [792].

4. Odrzucenie, zaniechanie, wyzbycie ŝię (5) : Nieládá co opuŝczá/ kto zá opuŝczenie táką obietnicę odnoŝi. *Skarŝyw* 596.

opuszczenie czego (3): Oto ŝywot wieczny zapláta ieŝt zá opuŝczenie dobrowolne rzeczy doczeŝnych. *WujNT* 271; *SkarKaz* 520b *cf* »opuszczenie i wzgarda«. *Cf* »opuszczenie ŝwiata«.

Wyraŝenie: »opuszczenie ŝwiata« (1): A teŝ nie ieŝt cudo mniŝki y mnichy do ŝwiátá y małŝeńŝtwa námowić/ y do ŝprofnoŝci przywieŝć. Bo do tego ŝkłonna náturá. Ale do czyŝtoŝci chowania/ iáko duch koŝcielny czyni/ námowić ie y do opuŝczenia ŝwiátá młode y bogáte poćiągnác: to ráczey wielkie ieŝt cudo Duchá ŝ. *SkarKaz* 418b.

Szeregi: »opuszczenie i obmierzenie« (1): Wieŝt teŝ iuŝ co ŝie vŝtáwicznie dŝyeie nád niewierniki iego,/ w iákim opuŝczeniu y w iákim obmierzeniu ŝá v niego *RejPos* 332.

»opuszczenie i wzgarda« (1): Niech cię wiernie y prawdŝiwie ŝzukamy [...] w opuŝczeniu y wzgárdŝie tych widomych dobr/ w pokuŝách y niebieŝpiecznoŝciách ŝwiátá tego *SkarKaz* 520b.

5. Odprawienie, odesłanie; dimissio Mącz; discensus JanStat, JanPrzyw (3) : Dimissio, Opuŝczenie/ odpráwienie/ odesłanie. *Mącz* 226b.

Szereg: »opuszczenie i odeŝcie« (2): W Vítáwie od czáŝu pod wypráwá woienną/ albo inná ŝłuŝzną potrzebá/ gdy ŝludzy od pánów ŝwych chcá odeyǝdŝ/ któręy ŝeŝć niedŝiel ieŝt zámierzón/ w którym opuŝczenia y odeŝcia v pánów ŝwych proŝić máią [*petendae licentiae discensus a dominis JanStat* 581] *SarnStat* 649 [*idem*] 943.

6. Uwolnienie, wyzwolenie (2) :

opuszczenie kogo (1): I ynsze teŝ rzeczy ktore ŝá y przez Soboczkiego y przez Vilamowŝkiego od Thvr. Czess: nam obiecane abi bili vczinione domagacz ŝiie tego náŝi bedá yako opvszczenie Vyezniow o Tatari y o kozakj Bialogrocckie *LibLeg* 11/27v.

opuszczenie z czego (1): Liberalis causa, Spráwá ŝáǝowná/ opuŝczenie z niewolŝtwa. *Mącz* 191a.

7. Ustąpienie [czego] (1) : Decensus febris, Opuŝczenie febry. *Mącz* 44a.

8. *Utracenie, rozstanie się z czymś [czego] (1)* : A gdyż teras wiele was dla Moru wyechało z Miała a prawieście się rozprofyli/ Niektorzi też macie wielkie śmётky dla śmierczj dziattek/ albo jnych przjaczoł fwoych/ tudzez reż [!] dla opuścenia rzeczy ynich/ a wtakej pładze Bożey zmetek bywa wielka prziczinę Smiarcy. *RejKupSekl* a5v.

Synonimy: 1. odbieżenie, odeście, ucieczka; 2. odwłoczenie, omieszkanie; 4. wzgardzenie; 5. odesłanie, odprawienie.

Cf **NIEOPUSZCZENIE, OPUŚCIAŁOŚĆ, OPUŚCIĆ**

MŚ